

Teológiai megközelítések és járványkezelési stratégiák a COVID-19 pandémia idején három magyarországi kisegyházban

Lange László

Napjaink egyik legfontosabb társadalmi problémája a COVID-19 pandémia, amely a vallási közösségek életére ugyanúgy hatással van, mint a családokra vagy a társadalom egészére. Talán nem túlzás kijelenteni, hogy az emberek mindennapjait meghatározó egyik fő tényezővé vált az egészségügyi veszélyhelyzettel való szembenézés, megküzdés és együttélés az elmúlt közel két évben. Számos jó és kevésbé sikeres megküzdési stratégia született erre a helyzetre a különféle vallási csoportokon belül is. Úgy gondoltam, hasznos lehet megvizsgálni, hogy különböző vallási hagyományok rendelkeznek-e teológiai megközelítésekkel az ember egészségmegőrzésével kapcsolatban, illetve milyen egészségügyi elveket vallanak a teológiájukban és szabályzataikban. Vallástudományi szempontból pedig érdekes lehet, hogy ezeket hogyan tudták átültetni a gyakorlatba, mérhető vagy látható-e ezek eredményessége. Vizsgálatom fókuszába három olyan kisközösséget választottam, amelyek a személyi jövedelemadó felajánlások alapján hasonló mérettartományba esnek, és ahol a járványkezelési stratégiák hatása talán jobban megfigyelhető és vizsgálható, mint egy kisebb csoportkohézióval rendelkező és diverzebb nagylétszámú vallási közösség esetében. A legnagyobb választott közösség a Hetednapos Adventista Egyház, egy szigorúan Biblia-alapú protestáns egyház, amely 1903-tól van hivatalosan jelen Magyarországon, de a második világháborút követően a rendszerváltásig erős állami felügyelet alatt működő közösség volt. A második a nemzetközi Chábád Lubavics mozgalomhoz tartozó Egységes Magyarországi Izraelita Hitközség, amely a hazánkban 1927-ben létrejött Statusquo Ante szellemiségét viszi tovább 2004-es megalapítása óta. A harmadik közösség pedig egy Új Vallásos Mozgalom, a Magyarországon 1991-ben alapított Szciantológia Egyház. A három kiválasztott közösség közötti egyik összefüggés, hogy mindhárom eredetileg az Amerikai Egyesült Államokban jött létre, vagy ott van a nemzetközi központjuk, és ha jobban megismerjük őket, akkor megfigyelhető náluk egyfajta amerikai progresszív, siker-orientált szellemiség. Ezek a közösségek három történelmi szakaszt képviselnek. A zsidók legnagyobb prófétája, Mózes hozzávetőleg három és fél évezreddel ezelőtt élt, az adventisták a XIX. század második felében alapozták meg a teológiájukat a Biblia és Ellen G. White alapján, a szciantológusok pedig a XX. század közepétől származtatják hitelveiket L. Ron Hubbard amerikai írótól. Előadásomban bemutatom a három közösség az emberi egészséggel (és járványkezeléssel) kapcsolatos egyes teológiai tanítását, valamint ezek átültetését a jelen pandémiás helyzetre, és három konkrét „gyülekezettől” gyűjtött adatokkal megkísérlem feltérképezni, hogy milyen eredménnyel tudták ezeket alkalmazni.